

Asia: VN/19926/2024

Lausuntopyyntö Olkiluoto 1- ja Olkiluoto 2 -laitosyksiköiden käyttöiän jatkamista ja lämpötehon korottamista koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Varsinais-Suomen ELY-keskus (ELY-keskus) katsoo, että yleisesti arviointiselostus on huolellisesti ja kattavasti laadittu kokonaisuus ja vaikutusarviointien johtopäätökset perusteltuja.

Alueidenkäyttö, kulttuuriympäristö ja maisemavaikutukset

Hankealueen kaavatilanne on selostuksessa huomioitu asianmukaisesti. Vireillä olevan Satakunnan maakuntakaavan 2050 osalta puuttuu kuitenkin maininta valmisteluvaiheen aineiston nähtävillä olosta 4.11.-5.12.2024. Lisäksi merialuesuunnitelman osalta olisi ollut hyvä esittää ote suunnitelmasta hankkeen ympäristössä. Kaavoitus on kuitenkin suunnitellun hankkeen mukaista eikä kaavamuutostarpeita aiheudu, mikä on selostuksessa todettu.

Selostuksen kulttuuriympäristön arvojen kuvauksesta puuttuvat Satakunnan maakuntakaavan 2050 valmistelun yhteydessä laaditun Satakunnan rakennetun kulttuuriympäristön päivitys- ja täydennysinventoinnin (2023) kohteet, jotka on jatkossa syytä huomioida. Selostuksen teksti on myös epätarkka maakunnallisesti merkittävien kulttuuriympäristön kohteiden ja niiden etäisyyden osalta (kuva 22). Kokonaisuutena kulttuuriympäristön vaikutusten arviointi ja sen johtopäätökset vaikuttavat kuitenkin asianmukaisilta.

Maisemavaikutusten arvioinnin osalta ELY-keskuksella ei ole huomautettavaa. Arviointi on tehty riittävästi ja asianmukaisesti.

Vesistövaikutukset

Laitoksen merkittävin vaikutus lähimerialueelle on sen toiminnan aikainen lämpökuorma, jonka vaikutukset vaihtoehtoissa VE1a ja VE1b ovat nykytilaan verrattuna lähes samansuuruisia, mutta jatkuvat ajallisesti pidempään. Vaihtoehtoissa VE2a ja VE2b tehonkorotuksen vaikutuksesta lämpökuorman vaikutukset kasvavat hiukan nykytilaan verrattuna. Vaikutukset ovat avovesiaikaan keskimäärin voimakkaampia viileämpinä kesinä ja talviakaan puolestaan leudompina talvina.

Selostuksessa esitetty merialueen nykytilan kuvaus on kattava. Eri vaihtoehtojen vaikutusta merialueen vedenlaatuun ja biologisiin tekijöihin on arvioitu myös hyvin, mutta melko yleisellä tasolla. Lisäksi arvioitu yhteisvaikutusta ilmastonmuutoksen sekä vesienhoidon ravinnekuormitusta vähentävien toimenpiteiden kanssa. Arvioinneissa on kuitenkin jäänyt vähemmälle huomiolle se, miten lämpötilan nousu vaikuttaa paikallisesti merialueen sedimentin tilaan ja sisäisen kuormituksen säätelyyn.

Mallinnusten perusteella pitkällä aikavälillä kaikissa vaihtoehtoissa ilmastonmuutoksella on yhdessä ulkoisen kuormituksen kanssa merialueen rehevöitymistä edistävä vaikutus, erityisesti paikallisesti. Tehonkorotus vaihtoehtoissa VE2a ja VE2b voimistaa entisestään tätä kehitystä. Johtopäätöksenä esitetään, ettei laitossyöksiköiden käytön jatkaminen tai tehonkorotus yksistään heikennä vesimuodostumien ekologista tai kemiallista tilaa tai hyvän tilan saavuttamista. Tämä pitänee paikkansa vesimuodostumatasolla, koska merialueen tilaan vaikuttavat monet tekijät, mutta paikallisesti laitoksen lähialueen tila saattaa heikentyä merkittävästikin.

Luonnonsuojelu

Selostuksessa on käsitelty laajalti vesiluonnolle ja linnustolle jo tapahtuneita muutoksia ja arvioitu myös tulevia vaikutuksia eri vaihtoehtojen kannalta.

Vaihtoehtoista ne, joiden mukaan käyttöä jatketaan ja lämpötehoa korotetaan ovat erityisesti lähivesien tilan kannalta ongelmallisia. Nykyisellä käytöllä rehevöitymistä on jo tapahtunut ja muutoksia lajistossa on tapahtunut. Myös vieraslajeille elinolosuhteet ovat muuttuneet ja muuttuvat edelleen suotuisammiksi. On hyvin vaikea arvioida, kuinka merkittäviä ja käytön jatkuessa kumulatiiviset ja yhteisvaikutukset ilmastonmuutoksen kanssa ovat.

Vaikutukset kohdistuvat itse vesiluontoon ja toisaalta myös laitoksen toimintaan. Vieraslajit aiheuttavat uhkaa luonnon monimuotoisuudelle. Vieraslajeista ja niiden torjunnasta aiheutuvat vaikutukset laitoksen jäähdytysvesien ottoon voivat lisääntyä. Jatkosuunnittelussa olisi hyvä tehdä tarkennuksia juuri vieraslajeista aiheutuviin vaikutuksiin ja niiden potentiaaliin torjuntatoimiin.

Ympäristölupa

Ydinvoimalaitoksen toiminta edellyttää ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaisen ympäristöluvan (liite 1 luvanvaraiset toiminnot, taulukko 2 muut laitokset, kohta 3 energian tuotanto, b) ydinvoimalaitos). Olkiluodon ydinvoimalaitos on luvanvarainen myös ympäristönsuojelulain (527/2014) 27 §:n 1 momentin ja liitteen 1 taulukon 1 kohdan 3a) mukaan.

Selostuksessa on esitetty toimintaa koskevat voimassa olevat ympäristöluvut. Selostuksessa esitettyjen ympäristölupien lisäksi toiminnoilla on kaatopaikkaa koskevat ympäristöluvut nro 42/2006/2 sekä nro 31/2016/1. Toiminnoilla on myös Eurajoen kunnan myöntämä ympäristölupa maanlajitusalueen toiminnalle.

Selostuksessa esitetyn mukaisesti vaihtoehdossa VE1 (VE1 a ja VE1 b) nykyisen käytön jatkaminen ei todennäköisesti vaadi ympäristöluvan muutosta. Vaihtoehdossa VE 2 (VE2 a ja VE2 b) ympäristöluvan muutoshakemus koskien tehonkorotusta on jätettävä toimivaltaiselle ympäristölupaviranomaiselle ennen toiminnan muuttamista.

Vedenotto

YVA-selostuksen mukaan voimalaitosyksiköiden jäähdytysveden tarve tai muun tarvittavan käyttöveden määrä ei kasva nykyisestä tasosta VE1 tai VE2 vaihtoehdossa. Tehonkorotus lisää jäähdytysvedenoton tarvetta KPA-varastolla, muttei ylitä voimassa olevan vedenottoluvan vesimäärää, joten luvan muuttamiseen ei ole tarvetta. Vedenottoon liittyvät luvat ovat toistaiseksi voimassa olevia, joten myöskään käyttöiän jatkaminen ei edellytä vesilupien päivittämistä. Vedenoton valvonnan osalta ELY-keskuksella ei ole selostukseen huomautettavaa.

Lillunen Anu
Varsinais-Suomen ELY

Liesegang Erika
Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus